

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

***KOMPETENSI MENGURUS KERJAYA DALAM KALANGAN PESARA
TENTERA BERPANGKAT RENDAH***

NORMAH BINTI ZAKARIA

FPP 2013 33

**KOMPETENSI MENGURUS KERJAYA DALAM KALANGAN PESARA
TENTERA BERPANGKAT RENDAH**

Oleh

NORMAH BINTI ZAKARIA

**Tesis Dikemukakan Kepada Sekolah Pengajian Siswazah,
Universiti Putra Malaysia Sebagai Memenuhi Keperluan Untuk Ijazah Doktor
Falsafah**

June 2013

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Doktor Falsafah

**KOMPETENSI MENGURUSKAN KERJAYA DALAM KALANGAN
PESARA TENTERA BERPANGKAT RENDAH**

Oleh

NORMAH BINTI ZAKARIA

2013

Pengerusi : Dr. Abdullah bin Mat Rashid. PhD

Fakulti : Pengajian Pendidikan

Kajian ini bertujuan mengenal pasti latar belakang latihan kemahiran dan kerjaya, pengarahan sendiri, kebolehsesuaian diri dalam kalangan pesara tentera dan pengaruhnya terhadap kompetensi mengurus kerjaya. Reka bentuk kajian adalah kuantitatif berbentuk tinjauan yang melibatkan 380 pesara tentera di Semenanjung Malaysia. Responden dipilih menggunakan persampelan rawak mudah. Pesara tentera yang dipilih terdiri daripada anggota tentera yang berpangkat rendah. Statistik deskriptif dan inferensi (min, sisihan piawai, frekuensi, peratusan, median, sisihan kuartil, analisis ujian-*t*, analisis varians sehala ANOVA, analisis korelasi Pearson, analisis diskriminan dan analisis regresi pelbagai) digunakan untuk menganalisis data.

Dapatan kajian menunjukkan majoriti pesara tentera telah memilih mengikuti latihan kemahiran vokasional di Perhebat dalam bidang latihan kemahiran bukan

kejuruteraan iaitu sajian dan makanan. Bidang pekerjaan yang paling diceburi ialah bidang keusahawanan. Kebanyakan pesara tentera memiliki pengarahannya sendiri. Manakala tahap kebolehsesuaian diri dan tahap kompetensi mengurus kerjaya dalam kalangan pesara tentera pula berada pada tahap sederhana. Perbezaan yang signifikan wujud dalam kompetensi mengurus kerjaya berdasarkan pusat latihan kemahiran vokasional, jenis latihan kemahiran vokasional, jenis pekerjaan dan status pekerjaan. Terdapat hubungan positif yang kuat antara kompetensi mengurus kerjaya dengan pengarahannya sendiri dan kebolehsesuaian diri.

Seterusnya, dapatan kajian menunjukkan indikator kompetensi mencari maklumbalas adalah merupakan indikator kompetensi yang paling dominan dalam mengklasifikasikan antara pesara tentera bekerja dan tidak bekerja. Empat pemboleh ubah bebas iaitu pusat latihan kemahiran vokasional, bidang latihan kemahiran, pengarahannya sendiri dan kebolehsesuaian diri dikenalpasti sebagai peramal kepada kompetensi mengurus kerjaya. Cadangan dapatan kajian dan cadangan kajian lanjutan dikemukakan bagi meningkatkan kompetensi mengurus kerjaya seterusnya perkembangan kerjaya selepas bersara.

Kesimpulannya, dapatan kajian ini dapat memberi panduan kepada pesara tentera tentang kepentingan kompetensi mengurus kerjaya. Kajian ini juga memperlihatkan betapa pentingnya elemen latihan kemahiran dan kerjaya, pengarahannya sendiri dan kebolehsesuaian diri boleh meningkatkan kompetensi diri dalam menguruskan kerjaya.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor of Philosophy

**CAREER MANAGEMENT COMPETENCY AMONG THE MILITARY
RETIREES OF LOW RANK**

By

NORMAH BINTI ZAKARIA

2013

Chair : Dr. Abdullah bin Mat Rashid, Ph.D
Fakulty : Faculty of Educational Studies

This research aims to identify the military retirees background of skill and career, self-directedness, self-adaptability and influence on the career management competency. The research design adopted was a quantitative study involving a survey of 380 military retirees in Peninsular Malaysia. The respondents were selected using simple random sampling. These respondents were chosen among the lower-rangking military retirees. Descriptive and inferential statistics (mean, standard deviation, frequency, percentage, median, quartile deviation, *t*-test, one-way ANOVA, Pearson correlation analysis, discriminant analysis and multiple regression analysis) were used in the analysis.

The results showed that majority of the military retirees chose to take the vocational skills training at Perhebat and they joined non-engineering training skills, i.e.

cullinary and food courses. It also shows that entrepreneurship was the most popular post-retirement career. Many military retirees possess self-directedness. Moreover, the level self-adaptability and career management competency among retired army personnel were at a moderate. Significant differences exist in career management competency based on vocational skills training centers, vocational training type, type of work, and employment status. They were also a strong positive relationships between career management competency and self-adaptability.

In addition, the results of the study showed that the most dominant competency indicator in classifying employed and unemployed military retirees was the competency of seeking feedback. Four independent variables, i.e. vocational training centres, areas of training skill, types of training skill, self-directedness category and the level of self-adaptability were identified as predictors of career management competency. Recommendations and suggestions for future research were forwarded so as to initiate improvements in career management and consequently in career development of after retirement.

In conclusion, the findings can serve as a guidance for military retirees on the importance of career management competency. This research also establishes the elements in the training skill; and career, self-directedness and self-adaptability were found to enhance military retirees competency in managing career.

PENGHARGAAN

Syukur Alhamdulillah, segala pujian kepada Allah s.w.t dan selamat ke atas junjungan Nabi Muhammad s.a.w kerana dengan berkat dan rahmat-Nya penulisan tesis ini berjaya disempurnakan. Saya berasa syukur ke hadrat Allah s.w.t kerana diberi kekuatan, semangat dan kesabaran untuk saya menyiapkan tesis ini.

Pertamanya, ucapan terima kasih ditujukan kepada Kementerian Pengajian Tinggi kerana menghadiahkan biasiswa untuk saya melanjutkan pelajaran. Rakaman penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga juga ditujukan kepada Jawatankuasa Penyeliaan Tesis iaitu Dr Abdullah Mat Rashid selaku pengerusi jawatankuasa, Profesor Dr. Ab Rahim Abu Bakar dan Profesor Madya Dr Ramlah Hamzah selaku ahli jawatankuasa. Segala pandangan, nasihat dan kritikan yang diberi sepanjang tempoh penyeliaan tesis ini amat dihargai dan disanjung tinggi. Hanya Allah yang dapat membalas jasa kalian.

Penghargaan dan terima kasih juga ditujukan kepada Prof. Madya. Dr Yahya Buntat, Prof. Madya Dr Hj. Ahmad Esa, Lt. Kol. Othman Jailani, Puan Roshikin Ab Rahim dan En. Sazali Puteh Mahadi atas kesudian menolong menyemak dan mengesahkan instrumen kajian serta banyak memberi pandangan yang bernas dalam menjayakan tesis ini. Selain itu, terima kasih juga kepada Puan Faridah Abdul Malik, Puan Siti Zaleha Hamid, Pn. Fauziah Mahmood dan Mejar (B) Mohamad Zaid Razak yang telah sudi membantu menjalankan proses terjemahan instrumen kajian. Pertolongan yang dihulurkan tidak akan saya lupakan.

Penghargaan juga ditujukan kepada rakan-rakan seperjuangan yang saling berbahagi rasa suka dan duka sepanjang perjalanan meraih Ph.D. Sesungguhnya perjalanan ini menuntut kita semua mempelajari erti kesabaran dan persahabatan. Hanya Allah s.w.t yang mampu membalas jasa, pengorbanan, pengertian dan doa individu-individu yang hadir dalam kehidupan penulis. Tidak lupa buat Jabatan Kebajikan Veteran, Perbadanan Hal Ehwal Tentera dan Kementerian Pertahanan Malaysia yang telah memberi kebenaran bagi menjalankan kajian serta semua pesara tentera yang dijadikan sampel dalam kajian ini.

Seterusnya, ucapan terima kasih yang tidak terhingga istimewa buat suami tercinta iaitu Hairun Na'aim Jaapar yang sentiasa memberi motivasi, dorongan dan memahami kesibukan saya dalam menyiapkan tesis ini. Terima kasih juga kepada kedua orang ibu bapa saya iaitu Zakaria Ahmad dan Jamilah Ahmad yang banyak mendoakan kejayaan saya. Tidak dilupakan juga kepada anak-anak tersayang, NurSyaza Aqilah, Muhammad A'riff Hakimi, Sofea Aleesya, Solehah Imanny dan Uwaies Al Izz serta ahli keluarga yang lain yang sentiasa memberi dorongan, motivasi dan doa.

Ikhlash daripada,

NORMAH BT ZAKARIA

Saya juga mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Peperiksaan Tesis telah berjumpa pada 3 June 2013 untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi Normah binti Zakaria untuk menilai tesis Doktor Falsafah beliau yang bertajuk “Kompetensi Mengurus Kerjaya Dalam Kalangan Pesara Tentera Berpangkat Rendah” mengikut Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra Malaysia [P.U (A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa tersebut telah memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah Doktor Falsafah.

Ahli Jawatan Kuasa Peperiksaan Tesis adalah seperti berikut:

Aminuddin bin Hassan, Ph.D

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Hajjah Rusnani binti Abdul Kadir, Ph.D

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Maimunah binti Ismail, Ph.D

Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Widad binti Othman, Ph.D

Profesor
Fakulti Pendidikan dan Bahasa
Open Universiti Malaysia
(Pemeriksa Luar)

Seow Heng Fong, Ph.D

Professor dan Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat kepada keperluan untuk ijazah Doktor Falsafah. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Abdullah Mat Rashid, Ph.D

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Ab. Rahim Bakar, Ph.D

Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Ramlah Hamzah, Ph.D

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

BUJANG BIN KIM HUAT, Ph.D

Profesor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PERAKUAN

Saya memperakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya. Saya juga memperakui bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain.

NORMAH BINTI ZAKARIA

Tarikh:

ISI KANDUNGAN

	Muka surat
ABSTRAK	i
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	vi
PENGESAHAN	viii
PERAKUAN	x
SENARAI JADUAL	
SENARAI RAJAH	xvi
SENARAI SINGKATAN	xix
	xx

BAB

1	PENDAHULUAN	
1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar Belakang Kajian	1
1.2.1	Kepentingan Pendidikan Teknik dan Vokasional	3
1.2.2	Pengurusan Peralihan Kerjaya	5
1.3	Penyataan Masalah	10
1.4	Objektif Kajian	13
1.5	Persoalan Kajian	14
1.6	Hipotesis Kajian	15
1.7	Kepentingan Kajian	15
1.8	Skop Kajian	17
1.9	Limitasi Kajian	18
1.10	Definisi Operasional Kajian	
1.10.1	Pengarahan Kendiri	19
1.10.2	Kebolehsesuaian Diri	19
1.10.3	Latar Belakang Pesara Tentera	20
1.10.4	Kompetensi Mengurus Kerjaya	20
1.10.5	Pesara Tentera Berpangkat Rendah	20
1.10.6	Latihan Peralihan Kemahiran	21
1.10.7	Pendidikan Teknikal dan Vokasional	21
1.10.8	Bidang Latihan Kemahiran Vokasional	21

2 SOROTAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	23
2.2	Latar Kemahiran Pesara Tentera	23
2.3	Pengarahan Kendiri	31
2.4	Kebolehsesuaian Diri	33
2.5	Kompetensi Mengurus Kerjaya	36
2.6	Teori dan Konsep Kajian	
2.6.1	Teori Modal Insan	46
2.6.2	Teori Kerjaya <i>Protean</i>	48
2.6.3	Teori Kecerdasan Kerjaya	50
2.6.4	Teori Penyesuaian Kerjaya	53
2.7	Kerangka Teori Kajian	55
2.8	Kerangka Konseptual Kajian	57
2.9	Rumusan	60

3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	61
3.2	Reka Bentuk Kajian	61
3.3	Lokasi Kajian	62
3.4	Populasi Kajian	62
3.5	Sampel Kajian	63
3.6	Prosedur Persampelan Rawak Mudah	66
3.7	Instrumen Kajian	
3.7.1	Bahagian A: Latar Belakang Responden	69
3.7.2	Bahagian B: Pengarahan Kendiri	69
3.7.3	Bahagian C: Kebolehsesuaian Diri	70
3.7.4	Bahagian D: Kompetensi Mengurus Kerjaya	70

3.7.5	Bahagian F: Soalan Respon Terbuka	71
3.8	Kajian Rintis	72
3.9	Prosedur Pengumpulan Data Kajian	73
3.10	Kesahan Instrumen Kajian	
3.10.1	Kesahan Muka	76
3.10.2	Kesahan Kandungan	76
3.11	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	78
3.12	Analisis Data	
3.12.1	Analisis Penerokaan Data (APD)	80
3.12.2	Statistik Deskriptif	82
3.12.3	Statistik Inferensi	85
3.13	Rumusan	90
4	DAPATAN KAJIAN	
4.1	Pengenalan	92
4.2	Latar Belakang Dapatan Kajian	92
4.3	Dapatan Kajian Objektif Pertama	
4.3.1	Latar Belakang Responden	95
4.3.2	Pengarahan Kendiri	104
4.3.3	Kebolehsesuaian Diri	105
4.3.4	Kompetensi Mengurus Kerjaya	107
4.4	Dapatan Kajian Objektif Kedua	
4.4.1	Perbezaan Kompetensi Mengurus Kerjaya Pesara Tentera berdasarkan Pusat Latihan Kemahiran Vokasional	114
4.4.2	Perbezaan Kompetensi Mengurus Kerjaya Pesara Tentera berdasarkan Jenis Latihan Kemahiran	117
4.4.3	Perbezaan Kompetensi Mengurus Kerjaya Pesara Tentera berdasarkan Jenis Pekerjaan	123
4.4.4	Perbezaan Kompetensi Mengurus Kerjaya Pesara Tentera berdasarkan Status Pekerjaan	127

4.5	Dapatan Kajian Objektif Ketiga	
4.5.1	Hubungan Kompetensi Mengurus Kerjaya dengan Pengarahan Kendiri	129
4.5.2	Hubungan Kompetensi Mengurus Kerjaya dengan Kebolehsesuaian Diri	130
4.6	Dapatan Kajian Objektif Keempat	
4.6.1	Indikator Kompetensi Mengurus Kerjaya Dalam Kalangan Pesara Tentera	132
4.7	Dapatan Kajian Objektif Kelima	
4.7.1	Pemboleh Ubah Terbaik Yang Meramalkan Kompetensi Mengurus Kerjaya	134
4.8	Soalan Respon Terbuka	138
4.9	Rumusan	141
5	PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN KAJIAN	
5.1	Pengenalan	142
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	
5.2.1	Latar Belakang Kemahiran dan Kerjaya, Pengarahan Kendiri, Kebolehsesuaian Diri dan Kompetensi Mengurus Kerjaya	143
a)	Latar Belakang Kemahiran dan Kerjaya	143
b)	Persepsi Pesara Tentera Terhadap Kategori Pengarahan Kendiri	146
c)	Persepsi Pesara Tentera Terhadap Tahap Kebolehsesuaian Diri	149
d)	Persepsi Pesara Tentera Terhadap Tahap Mengurus Kerjaya	152
5.2.2	Perbezaan Kompetensi Mengurus Kerjaya berdasarkan Latar Belakang Terpilih dalam Kalangan Pesara Tentera	
a)	Pusat Latihan Kemahiran Vokasional	155
b)	Jenis Latihan Kemahiran	158
c)	Jenis Pekerjaan dan Status Pekerjaan	160

5.2.3	Hubungan Pengarahan Kendiri dan Kebolehsesuaian Diri dengan Kompetensi Menguruskan Kerjaya	
a)	Pengarahan Kendiri	162
b)	Kebolehsesuaian Diri	164
5.2.4	Indikator Kompetensi Mengurus Kerjaya yang Dominan dalam Kalangan Pesara Tentera	166
5.2.5	Pemboleh Ubah Peramal Kompetensi Mengurus Kerjaya	168
5.3	Kesimpulan Kajian	174
5.4	Implikasi Kajian	
5.4.1	Implikasi Teori	176
5.4.2	Implikasi Praktikal	177
5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	179
RUJUKAN		183
LAMPIRAN		
BIODATA PELAJAR		